

Bruxelles, 20.12.2016.
COM(2016) 812 final

**IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM
GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

**Europski strukturni i investicijski fondovi za razdoblje 2014. – 2020.
Sažeto izvješće o godišnjim izvješćima o provedbi programa za 2016.
kojim je obuhvaćena provedba u razdoblju 2014. – 2015.**

Europski strukturni i investicijski fondovi za razdoblje 2014. – 2020.
Sažeto izvješće o godišnjim izvješćima o provedbi programa za 2016.
kojim je obuhvaćena provedba u razdoblju 2014. – 2015.

1. UVOD

U kontekstu znakova gospodarskog oporavka mnoge se države članice i regije još uvijek suočavaju sa slabim rastom i strukturnim nedostacima. Gospodarske i socijalne nejednakosti među državama članicama i u njima još su uvijek prisutne, dok je ukupna razina ulaganja ispod razina na kojima je bila prije krize. Nova generacija programa u okviru **europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondova) za razdoblje 2014. – 2020.** nudi znatne prilike za javno i privatno ulaganje kojim se podržavaju rast, zapošljavanje i strukturna preobrazba.

Ukupno ulaganje u vrijednosti od 638 milijardi EUR u razdoblju od 2014. do 2020., oko milijun odabranih projekata u vrijednosti od 58,8 milijardi EUR (što se već povećalo na 128,8 milijardi EUR do jeseni 2016.), 274 000 poduzeća koja primaju potporu, 2,7 milijuna ljudi kojima se pruža potpora u potrazi za poslom, osposobljavanju ili obrazovanju te ulaganje u poboljšanje bioraznolikosti 11,1 milijuna hektara poljoprivrednog zemljišta. To su neki od preliminarnih rezultata koji su proizašli iz godišnjih izvješća o provedbi za 2016. koja su poslale države članice o provedbi ESI fondova u prve dvije godine programskog ciklusa.

U prosincu 2015. u komunikaciji „Ulaganje u radna mjesta i rast – poboljšano iskorištavanje europskih strukturnih i investicijskih fondova” sažeti su ishodi pregovora sa svim državama članicama o sporazumima o partnerstvu i programima¹. Istaknuti su i očekivani doprinosi pet ESI fondova² strategiji rasta EU-a, Planu ulaganja za Europu te rješavanju strukturnih izazova i reformi u državama članicama. ESI fondovi izravno doprinose i političkim prioritetima Komisije.

Ovo je izvješće prvo u nizu godišnjih izvješća institucijama EU-a o provedbi ESI fondova. To se ocjenjivanje obavlja u kontekstu velikih novosti uvedenih 2014. za poboljšanje kvalitete potrošnje, poput tematske koncentracije, jačih veza s gospodarskim upravljanjem, *ex ante* uvjeta, bolje usmjerenosti na rezultate i mehanizama za mjerenje rezultata. Odgovara na dva formalna zahtjeva: (a) sažeti godišnja izvješća o provedbi za 2016. o 533 programa koja su poslale države članice i regije, a koja obuhvaćaju razdoblje 2014. – 2015. i (b) sintetizirati dostupne evaluacije tih programa³.

U izvješću se sažimaju informacije o odabiru projekata i pokazateljima postignuća na terenu te o izgradnji mehanizama za ostvarivanje prema državama članicama i regijama. Njime se

---

¹ Komunikacija COM(2015) 639 od 14. prosinca 2015. u skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o zajedničkim odredbama – Uredba (EU) br. 1303/2013 od 17. prosinca 2013.

² Pet je ESI fondova: Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), Europski socijalni fond (ESF), Kohezijski fond (KF), Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR). Kohezijska politika uključuje Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond i Kohezijski fond.

³ Članak 53. stavak 1. Uredbe o zajedničkim odredbama.

dopunjuje tehnička analiza izvršenja proračuna ESI fondova iz svibnja 2016. iz perspektive proračuna EU-a⁴.

U odjeljku 2. u nastavku daje se pregled napretka provedbe do kraja 2015. i opisuju se napori uloženi u izgradnju dobrih strategija i mehanizama za postizanje djelotvornih ulaganja. U odjeljku 3. detaljnije je predstavljen napredak u ključnim tematskim područjima. U odjeljku 4. predstavljen je sažetak rada na ostvarivanju pouzdane evaluacije provedbe politika koji je u tijeku.

2. PREGLED NAPORA ULOŽENIH U PROGRAMIRANJE ESI FONDOVA I POKRETANJE ULAGANJA

Tijekom 2014. i 2015. nacionalna i regionalna tijela imala su tri primarna cilja: (a) dovršiti pregovore i osigurati donošenje novih programa, (b) pokrenuti nove programe i (c) uspješno dovršiti provedbu programa za razdoblje 2007. – 2013.

Kasno donošenje višegodišnjih financijskih okvira za razdoblje 2014. – 2020. imalo je posredni učinak na donošenje zakonodavstva kojim se uređuju ESI fondovi. Postupak dogovaranja programa za razdoblje 2014. – 2020., zajedno s očekivanim postignućima tih programa, predstavljen je u prosincu 2015⁵. Do kraja 2014. doneseno je 220 programa. Međutim, većina programa (313) dovršena je 2015., dok je 181 program dovršen tek u drugoj polovini godine. Slijedom toga, iako se za većinu programa donesenih 2015. u izvješću navodi da je došlo do napretka, za mnoge su se još uvijek odabirali prvi projekti do kraja 2015.

Generacija programa europskih strukturnih i investicijskih fondova za razdoblje 2014. – 2020. jače je usmjerena na rezultate, transparentnost i odgovornost: do 2023. svi će programi dostaviti godišnja izvješća o provedbi u kojima će se predstaviti detaljna kvantifikacija napretka u odnosu na financije, ostvarenja i očekivane rezultate. Time se programi jasno usklađuju s inicijativom „Usmjeravanje proračuna EU-a na rezultate”⁶.

2.1. Pregled napretka u provedbi

Otvorena platforma podataka o ESI fondovima⁷ ažurirana je da bi prikazivala financijski opseg odabira projekata te predviđanja i postignuća za zajedničke pokazatelje kako je navedeno po programima u godišnjim izvješćima o provedbi za 2016.

---

⁴ http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/2015/analysis-of-the-budgetary-implementation-of-the-european-structural-and-investment-funds-in-2015_en.pdf

⁵ Komunikacija COM(2015) 639 – vidjeti bilješku 1.

⁶ Inicijativa „Usmjeravanje proračuna EU-a na rezultate” pokrenuta je 2015.: http://ec.europa.eu/budget/budget4results/index_en.cfm

⁷ Otvorena platforma podataka o ESI fondovima: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

2.1.1. Financijski pregled

S obzirom na isplate EU-a državama članicama, do kraja 2015. ukupno je isplaćeno 15,4 milijarde EUR. To predstavlja 13,8 % obveza EU-a za 2014. i 2015.⁸, a uglavnom se sastoji od plaćanja pretfinanciranja.

U godišnjim izvješćima o provedbi za 2016., kojima su obuhvaćene 2014. i 2015. godina, države članice obavijestile su Komisiju o financijskim sredstvima dodijeljenima odabranim projektima. Ukupna vrijednost projekata odabranih za potporu iznosila je **58,8 milijardi EUR, što predstavlja 9,2 % ukupnog iznosa ulaganja planiranog za razdoblje 2014. – 2020.** Procjenjuje se da doprinos EU-a odabranim projektima iznosi 41,8 milijardi EUR. Raščlamba opsega odabira projekata prema tematskom cilju, kako su priopćile države članice krajem 2015., prikazana je u tablici 1. u nastavku.

Tablica 1.: Ukupni trošak odabranih projekata prema tematskom cilju (u milijunima EUR) i stopa odabira projekata do kraja 2015.

Oznaka tematskog cilja	Tematski ciljevi	Ukupno planirano ulaganje u milijunima EUR ⁹	Ukupni prihvatljivi troškovi odabranih projekata na kraju 2015. u milijunima EUR	Stopa odabira projekata za 2015.
01	Istraživanje i inovacije	59 549,3	3 378,4	5,7 %
02	Informacijske i komunikacijske tehnologije	18 297,6	736,7	4,0 %
03	Konkurentnost malih i srednjih poduzeća	83 593,6	7 476,6	8,9 %
04	Niskougljično gospodarstvo	52 777,2	2 274,0	4,3 %
05	Prilagodba na klimatske promjene i sprečavanje rizika	37 783,6	6 554,2	17,3 %
06	Zaštita okoliša i učinkovitost resursa	72 316,2	7 573,0	10,5 %
07	Mrežne infrastrukture u području prometa i energetike	66 659,5	4 139,6	6,2 %
08	Održivo i kvalitetno zapošljavanje	46 390,9	6 456,9	13,9 %
09	Socijalna uključenost	53 551,9	4 966,8	9,3 %
10	Obrazovanje i strukovno osposobljavanje	42 315,6	5 749,8	13,6 %
11	Učinkovita javna uprava	6 080,2	680,7	11,2 %
12	Najudaljenije i rijetko naseljene regije	220,5	47,8	21,7 %
UM	Ukinute mjere	928,0	-	0,0 %
	Višestruki tematski ciljevi (EFRR / Kohezijski fond / ESF)	78 980,5	6 077,2	7,7 %
TP	Tehnička pomoć	18 712,1	2 674,3	14,3 %

⁸ Obveze koje obuhvaćaju glavnu dodjelu programa (ne uključujući obveze pod pričuvom za ostvarenje postignuća).

⁹ Financijski podaci koje države članice dostavljaju za EFRR, Kohezijski fond i ESF nisu u potpunosti raščlanjeni po tematskim ciljevima, osobito za prioritetne osi koje obuhvaćaju više tematskih ciljeva. Zbog toga su planirana ulaganja i ukupni troškovi odabranih projekata po tematskim ciljevima umanjeni udjelom iznosa navedenih u retku „Višestruki tematski ciljevi”.

Ukupno	638 157	58 786	9,2 %
---------------	----------------	---------------	--------------

Izvor: Komisija na osnovu podataka koji su dostavljeni po programima

Najnoviji finansijski podaci prikupljeni do jeseni 2016. ukazuju na naglo ubrzanje provedbe s obzirom na opseg odabira projekata. Ukupni finansijski opseg odabranih projekata više se nego udvostručio u devet mjeseci sa 58,8 milijardi EUR na 128,8 milijardi EUR (20,2 % planiranog ulaganja).

Finansijski podaci za razdoblje 2014. – 2015. daju prvi pregled početnog napretka. Postoje naznake da je, ukupno gledano, rani napredak u odabiru projekata na terenu općenito usporediv sa stanjem na kraju 2009. (u razdoblju 2007. – 2013.), kada je odabir projekata kohezijske politike bio na sličnoj razini. Međutim, kao i tada, napredak u odabiru projekata i napredak u odnosu na ciljeve pokazatelja razlikuju se prema državi članici i prema programu. To je rezultat kombinacije roka za obvezu izvješćivanja i činjenice da su mnogi programi doneseni tek 2015. i njihova provedba još nije započela.

Budući da su podaci za 2015. vrlo djelomični, ne pružaju osnovu za donošenje pouzdanih zaključaka u svim segmentima o uspjehu ili vjerojatnom uspjehu pokretanja programa u državama članicama. Jasno je da pregled stanja u 2015. ne predstavlja aktivnost tijekom cijele godine. Očekuje se da će podaci do kraja 2016. dati reprezentativniju sliku napretka budući da će aktivnosti provedbe trajati punu godinu dana ili se približavati tom trajanju s obzirom na odabir projekata, rashode i ostvarivanje stvarnih koristi.

U prilogima 1.1. i 1.2. prikazana je raščlamba opsega odabira projekata prema fondovima na kraju 2015. i u jesen 2016. U prilogima 2.1. i 2.2. prikazani su isti finansijski podaci koje je prijavila svaka država članica. Usporedbom tih dvaju pregleda već se može vidjeti da su trendovi rane provedbe dinamični, dok su do jeseni 2016. stope odabira projekata bile homogenije u svim državama članicama i za sve tematske ciljeve. Iako je Komisija svjesna da je odabir projekata do jeseni 2016. u nekim programima veći od prijavljenoga, najnoviji podaci upućuju na spor napredak u određenim područjima.

2.1.2. Napredak prema ostvarivanju ciljeva programa

Godišnja izvješća o provedbi za 2016. pružaju informacije o napretku prema ostvarivanju ciljeva programa. Napredak se mjeri brojem odabranih projekata i njihovim očekivanim doprinosom tim ciljevima.

Do kraja 2015. države članice i regije odabrale su 989 000 projekata koji se kreću od velikih ulaganja u infrastrukturu do individualne potpore poljoprivrednim gospodarstvima. Glavni podaci prikupljeni do kraja 2015. među različitim mjerama uspješnosti programa pokazuju sljedeće:

- u sklopu odabranih projekata potporu iz ESI fondova dosad prima 274 000 poduzeća,
- 2,7 milijuna sudionika imalo je koristi od projekata koje se podupiru u okviru Europskog socijalnog fonda,
- odabrano je 11,1 milijuna hektara poljoprivrednog zemljišta ili 6 % korištene poljoprivredne površine za potporu u upravljanju zemljištem radi bolje zaštite bioraznolikosti,

- odabranim lokalnim akcijskim skupinama inicijative LEADER obuhvaćeno je 24 % ukupnog ruralnog stanovništva (69 milijuna stanovnika),
- funkcionalno je više od 10 % lokalnih akcijskih skupina u ribarstvu i odabrane su lokalne strategije razvoja.

Okvir 1.: pregled potpore poduzećima iz ESI fondova

Potpore poduzećima, uključujući i poljoprivrednim i ribolovnim poduzećima, planira se uglavnom u okviru namjenskog tematskog cilja za poboljšanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, ali i, na primjer, u okviru tematskih ciljeva za istraživanje i inovacije, digitalno gospodarstvo i niskougljično gospodarstvo. Svi ESI fondovi usmjereni su na pružanje potpore poduzećima. Napredak u pružanju potpore poduzećima do kraja 2015. istaknut je u godišnjim izvješćima o provedbi za 2016.

- Odabranim operacijama cilja se na ukupno 274 000 poduzeća. To predstavlja oko 13,6 % od ciljanih 2 milijuna poduzeća kojima će se pružiti potpora do kraja razdoblja.
- U sklopu odabranih projekata potporu će primiti ili ju je već primilo 138 000 poduzeća u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj, 89 000 mikro, malih i srednjih poduzeća u okviru Europskog socijalnog fonda te 47 000 ruralnih poduzeća u okviru Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (mladi poljoprivrednici i ulaganja u fizičku imovinu poljoprivrednih gospodarstava).

2.2. Izgradnja mehanizama za ostvarivanje programa

Djelotvornost i kvaliteta programa oslanjaju se na tri stupa: (a) dobre strukture i postupke, (b) ispunjavanje preduvjeta za prevladavanje postojećih prepreka ulaganju i (c) jasnu usklađenost s prioritetima europskog semestra.

Prvo, uspješno pokretanje programa pod zajedničkim upravljanjem zahtijeva da nacionalna ili regionalna upravljačka tijela **uspostave strukture i postupke programa** da bi se osigurala razumna i kvalitetna ulaganja za vrijeme trajanja programa. Ključne su aktivnosti uključivale:

- određivanje odgovornih tijela,
- pokretanje dionika, provedbenih tijela i potencijalnih korisnika,
- uspostavu odbora za praćenje (odabir članova te razvoj pravila i postupaka),
- prilagodbu ili razvoj informatičkih aplikacija (uključujući e-koheziju za olakšavanje komunikacije s korisnicima) i sustava za praćenje projekata (uključujući u nekim slučajevima i podatke o pojedinačnim sudionicima),
- definiranje kriterija odabira i pokretanje poziva na podnošenje prijedloga za različita područja ulaganja, pružanje dovoljne količine vremena podnositeljima prijave da razviju svoje prijedloge i podnesu prijave te ocjenjivanje prijave, nakon čega slijedi zaključivanje ponuda i ugovaranje fizičkih informacija (pokazatelja) o odabranim operacijama.

Svi su ti elementi 2014. i 2015. bili prioritet tijela nadležnih za programe i često se opisuju u godišnjim izvješćima o provedbi. Uspostava tih elemenata bila je važna za uspješno pokretanje programa, ali i kao potpora srednjoročnim i dugoročnim naporima potrebnima za

ostvarenje kvalitetnih ulaganja usmjerenih na rezultate uz potporu više dionika u svakom programu.

Drugo, države članice i regije moraju ispuniti preduvjete za djelotvorna i učinkovita ulaganja koja se sufinanciraju ESI fondovima – tzv. *ex ante* uvjete.

Pri donošenju programa bilo je ispunjeno oko 75 % svih *ex ante* uvjeta. Za ostale je Komisija utvrdila posebne akcijske planove koje većina država članica mora dovršiti do kraja 2016. Komisija je potvrdila da je trećina akcijskih planova dovršena do 31. listopada 2016. Znatan napredak ostvaren je i u većini ostalih akcijskih planova. Države članice obvezne su uključiti informacije o dovršetku akcijskih planova za *ex ante* uvjete u godišnja izvješća o provedbi ili nacionalna izvješća o napretku koja će se predstaviti sredinom 2017.

Okvir 2.: dodana vrijednost *ex ante* uvjeta

Ex ante uvjeti poboljšavaju djelotvornost i učinkovitost ulaganja uz potporu ESI fondova, ali imaju i pozitivan učinak na šira javna i privatna ulaganja u državama članicama. Uglavnom se odnose na:

- uspostavu strateških okvira i planova za upravljanje koji pridonose davanju prioriteta ulaganjima da bi se, prema potrebi, odrazile potrebe na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini,
- uklanjanje prepreka ulaganju u nekoliko područja koja se sufinanciraju iz ESI fondova,
- osiguravanje prisutnosti nacionalnih regulatornih okvira koji su usklađeni sa zakonodavstvom u ključnim područjima intervencija ESI fondova,
- poboljšanje institucionalnog i administrativnog kapaciteta javne uprave te korisnika potpore iz ESI fondova.

Primjeri provedbe *ex ante* uvjeta i njihovih prednosti uključuju sljedeće:

- Italija je donijela nacionalnu strategiju za širokopojasne mreže (uvjet 2.2.) usklađenu s ciljevima EU-a za 2020. koja je usmjerena na smanjenje i dalje prisutnih nedostataka. Strategijom se predviđa da će do 2020. godine do 85 % talijanskog stanovništva imati pristup širokopojasnoj mreži najmanje brzine 100 Mbit/s i da će cjelokupno talijansko stanovništvo imati pristup širokopojasnoj mreži najmanje brzine 30 Mbit/s,
- Poljska je uspješno dovršila postupak provedbe Direktive o energetske učinkovitosti zgrada (uvjet 4.1. o energetske učinkovitosti). Bez tog *ex ante* uvjeta provedba tog postupka dulje bi trajala,
- u Latviji je priprema nacionalne strategije pametne specijalizacije (uvjet 1.1.) pridonijela strukturnim reformama u sektoru istraživanja i inovacija, uključujući reformu istraživačkih ustanova. Pomogla je i usmjeravanju potpore na prioritetna područja,
- u Rumunjskoj je donesena nacionalna strategija za smanjivanje ranog napuštanja škole (uvjet 10.1.) koja je uvedena na odgovarajuće teritorijalne razine. Cilj je povećati pohađanje škole i smanjiti rano napuštanje školovanja uz pomoć partnerskog pristupa i čvrstog mehanizma praćenja,
- u Poljskoj je 2015. ispunjen opći *ex ante* uvjet 3. o invalidnosti donošenjem plana za aktivnosti kojima se promiču jednake mogućnosti, nediskriminacija i ravnopravnost spolova povezane sa sredstvima EU-a. Poljsko Ministarstvo za gospodarski razvoj osiguralo je obvezne odgovarajuće smjernice za sva upravljačka tijela. Osim toga, imenovani su službenici za pristupačnost, a Komisijine službe zajedno s poljskim Ministarstvom za gospodarski razvoj prate provedbu tih odredbi za primjenu članaka 6. i 7. Uredbe o zajedničkim odredbama,
- Estonija je razvila i poboljšala plan za razvoj javnog zdravstva za razdoblje 2009. – 2020. da bi ispunila *ex ante* uvjet 9.3. za sektor zdravstva. On sadrži dugoročno raspoređivanje potrebnih ulaganja u infrastrukturu, uzimajući u obzir očekivane demografske trendove i okvir za pokretanje ulaganja i poboljšanje isplativosti sustava zdravstvene zaštite i pristupa tim sustavima,
- Finska je donijela nacionalno zakonodavstvo kojim se osigurava dostupnost administrativnog kapaciteta za usklađenost s provedbom sustava za nadzor, inspekciju i provedbu koji se zahtijeva zajedničkom ribarstvenom politikom.

Komisija će u proljeće 2017. izraditi radni dokument službi Komisije o dodanoj vrijednosti *ex ante* uvjeta. Do kraja 2017. u strateškom će se izvješću predstaviti završna analiza ispunjavanja *ex ante* uvjeta za sve ESI fondove. Do sredine 2017. u komunikaciji o pametnoj specijalizaciji (*ex ante* uvjet 1.1.) opisat će se postignuća, izazovi, stečena iskustva i buduće mjere Komisije kako bi se pružila potpora za preko 120 nacionalnih i regionalnih strategija pametne specijalizacije radi ostvarenja ciljeva rasta i radnih mjesta temeljenih na inovacijama. Posebno će se opisati kako se tim strategijama može povezati teritorijalni pristup odozdo prema gore s prioritetima i politikama Komisije te potaknuti sinergije među EU fondovima s izravnim i podijeljenim upravljanjem za potporu inovacijama, istraživanju i konkurentnosti.

Treće, s obzirom na jaču **vezu s gospodarskim upravljanjem u EU-u i s europskim semestrom**, više od dvije trećine preporuka za pojedine zemlje za 2014. bile su relevantne za ulaganja iz ESI fondova (osobito Europskog fonda za regionalni razvoj i Europskog socijalnog fonda) te su stoga integrirane u prioritete programa država članica. Obuhvaćaju reforme u šest glavnih područja: istraživanju i inovacijama, energetskom i prometnom sektoru, zdravstvu, sudjelovanju na tržištu rada, obrazovanju, socijalnoj uključenosti te reformi javne uprave. Komisija će u proljeće 2017. dovršiti studiju „Potpora ESI fondova provedbi preporuka za pojedine zemlje i strukturnim reformama u državama članicama”. Analizirat će kako su u programima financiranim iz ESI fondova u obzir uzete preporuke za pojedine zemlje koje se odnose na ulaganje iz godina koje su prethodile donošenju programa. U nacionalnim izvješćima o napretku koja se očekuju 2017. godine utvrdit će se i informacije o programima i procijeniti njihov doprinos Unijinoj strategiji rasta i odgovarajućim preporukama za pojedine zemlje.

3. PREGLED PROVEDBE PREMA KLJUČNIM TEMAMA

Opseg planiranih ulaganja i očekivana postignuća iz ESI fondova predstavljena su u prosincu 2015¹⁰. U tom se izvješću daje pregled ranog napretka u provedbi programa tijekom 2014. i 2015. s obzirom na financijski opseg odabranih projekata te napredak u ugovaranju i ostvarivanju zajedničkih ostvarenja i rezultata usmjerenih na sadržaj godišnjih izvješća o provedbi programa za 2016.

U tablici 1. prikazani su pregled financijskog opsega i stope odabira projekata kako su prijavljeni prema tematskim ciljevima na kraju 2015. godine za ESI fondove. S obzirom na pokazatelje, izvješće se oslanja na predviđanja doprinosa koji se očekuje od odabranih projekata i postignuća prijavljenih u okviru zajedničkih pokazatelja za svaki fond. Navedeni su i primjeri projekata koji već primaju potporu.

3.1. Istraživanje i inovacije, informacijsko-komunikacijske tehnologije te konkurentnost malih i srednjih poduzeća

Za potporu ulaganjima u tim područjima namijenjeno je oko 181 milijarda EUR, uglavnom iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj.

---

¹⁰ Komunikacija COM(2015) 639 – vidjeti bilješku 1.

Odabrani su projekti koji čine oko 7 % tog iznosa (više od 11,5 milijardi EUR¹¹) i mnogi su krajem 2015. već bili u fazi provedbe.

Iznos od 3,4 milijarde EUR dodijeljen posebnim **projektima istraživanja i inovacija** iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj predstavlja 5,7 % ukupnog planiranog iznosa za razdoblje 2014. – 2020. Predviđalo se da će do kraja 2015. godine 19 000 poduzeća imati koristi od odabranih programa Europskog fonda za regionalni razvoj kojima se promiče suradnja s istraživačkim institutima (15 % ciljane vrijednosti), dok se predviđa da će 5 000 istraživača imati koristi od bolje infrastrukture za istraživanja i tehnološki razvoj (7 % ciljane vrijednosti).

U okviru Europskog partnerstva za inovacije za produktivnost i održivost u poljoprivredi već je uspostavljeno oko 200 operativnih skupina (EIP-AGRI). Ti projekti financirani iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj usmjereni su na poticanje inovativnih rješenja za konkurentne i održive sektore poljoprivrede i šumarstva.

- *Druga faza paneuropskog projekta „Ekstremna svjetlosna infrastruktura – nuklearna fizika” u Măgureleu u Rumunjskoj odabrana je za potporu u iznosu od 140 milijuna EUR iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Taj je istraživački projekt o laserima visokog intenziteta otvoren istraživačima iz javnih i privatnih tijela diljem svijeta i tamo već radi 100 istraživača, a očekuje se da će se još 100 istraživača pridružiti nakon dovršetka. Projekt donosi i društveno-gospodarske koristi i stvara dodanu vrijednost za regiju (nova radna mjesta, moderna infrastruktura, poslovni razvoj i veća vidljivost te potencijal za razvoj).*
- *U prekograničnom području Öresund – Kattegat – Skagerrak potpora se daje velikom prekograničnom partnerstvu da bi se iskoristili postojeći objekti za istraživanje neutrona i sinkrotrona te razvio međunarodni kapacitet za istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije. Projekt uključuje stvaranje nove mreže od 150 istraživača sa sveučilišta i iz poduzeća te predstavlja najveće partnerstvo takve vrste koje ima potporu Interrega u toj regiji.*
- *Lokalni proizvođač hrane iz Donje Austrije pokrenuo je operativnu skupinu Europskog partnerstva za inovacije za sezonsku, energetske učinkovitu i inovativnu proizvodnju povrća. Operativna skupina okuplja poljoprivrednike, istraživače, savjetnike i posrednika za inovaciju radi razvoja inovativne tržišne niše, što uključuje i analizu i optimizaciju tijeka rada za zimsku proizvodnju povrća i marketing. Daljnji očekivani rezultat jest gospodarska i ekološka procjena zimskog uzgoja povrća.*

Iznos od 737 milijuna EUR dodijeljen projektima u okviru **tema digitalnog gospodarstva** krajem 2015. predstavljao je 4 % ukupno planiranog iznosa. Za Europski fond za regionalni razvoj ta se aktivnost uglavnom odnosila na odabir projekata u Estoniji, Finskoj, Francuskoj, Italiji, Poljskoj, Švedskoj i Slovačkoj. Većina do sada odabranih aktivnosti ne odnosi se na zajedničke pokazatelje fondova dostupne za tu temu.

U nastavku su navedeni rani primjeri napretka.

- *U Finskoj se sa 3,4 milijuna EUR sredstava EU-a i nacionalnih sredstava podupire prva faza projekta Otvoreni podaci šest gradova (Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku i Oulu). Potpora će dovesti do zajedničkih platformi za objavljivanje i do licenciranja da bi javni podaci bili široko dostupni. Cilj je poticati inovacije tako da poduzeća i programeri upotrebljavaju podatke kao sirovine za nove usluge. Šest gradova koji sudjeluju nude privlačan prostor za ispitivanje i tržište za nova testiranja i usluge.*

¹¹ Tim područjima pripada udjel opsega odabira u kategoriji „višestruki tematski ciljevi” – vidjeti tablicu 1. (bilješka 9.).

- *U Francuskoj je odabran projekt za povezivanje 77 000 kućanstava u regiji Provansa – Alpe – Azurna obala u širokopojasnu mrežu velike brzine.*

Konkurentnost malih i srednjih poduzeća prioritet je programa iz Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo. Potpora EU-a od 7,5 milijardi EUR dodijeljena je posebnim projektima do kraja 2015. (8,9 % ukupno planiranog iznosa).

Financiranje iz Europskog fonda za regionalni razvoj odobreno je projektima kojima se pruža potpora za 113 000 malih i srednjih poduzeća. Osam država članica (Njemačka, Španjolska, Finska, Francuska, Irska, Portugal, Švedska i Ujedinjena Kraljevina) i nekoliko programa Interrega čine 95 % tih predviđanja. Podršku u obliku savjeta i savjetovanja primit će 85 000 poduzeća, a predviđa se i 25 000 novoosnovanih poduzeća. U toj ranoj fazi očekuje se izravno stvaranje 65 000 radnih mjesta u poduzećima kojima se pruža potpora.

Više od 30 000 poljoprivrednih gospodarstava odabrano je za operacije ulaganja radi poboljšanja konkurentnosti (9 % ukupne ciljane vrijednosti). Odabrano je 10 000 poljoprivrednika za primanje potpore za sudjelovanje u sustavima kvalitete (8 % ciljane vrijednosti).

Oko 80 % projekata Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo predviđenih za ovo razdoblje usmjereno je na jačanje malih i srednjih poduzeća te povećanje konkurentnosti flote i akvakulturnih poduzeća. Početak provedbe bio je relativno spor jer je samo 10 % projekata odabranih do kraja 2015. bilo usmjereno na razvoj malih i srednjih poduzeća.

- *Inicijativa za mala i srednja poduzeća u Španjolskoj donesena 2015. prvi je i najveći instrument te vrste uspostavljen uz potporu Europskog fonda za regionalni razvoj. Provedba napreduje brže nego što se očekivalo. Do ožujka 2016. već su bili potpisani ugovori s financijskim institucijama za 76 % ukupnih dodjela Europskog fonda za regionalni razvoj za jamstva, a financijski posrednici već su dali zajmove za oko 14 000 malih i srednjih poduzeća ukupne vrijednosti od 1,4 milijarde EUR. S obzirom na uspjeh, moguće je da će Španjolska povećati dodjelu Europskog fonda za regionalni razvoj Inicijativi za mala i srednja poduzeća.*
- *Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj imaće i veliku ulogu u odgovoru Španjolske na potrebe poljoprivredno-prehrambenih malih i srednjih poduzeća za ulaganjima i inovativnim rješenjima. Već su odabrani prvi projekti koji primaju javnu potporu od 170 milijuna EUR (Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj osigurao će potporu za 8 500 projekata za koje se očekuje da će primiti 1,5 milijardi EUR javne potpore). Ta će ulaganja, na primjer, poboljšati kvalitetu poljoprivrednih proizvoda ili omogućiti učinkovitiju upotrebu vode i energije.*
- *Mađarski program gospodarskog razvoja i inovacija usmjeren je na povećanje konkurentnosti i produktivnosti malih i srednjih poduzeća. Potpisano je gotovo 2 900 ugovora i isplaćeno gotovo 200 milijuna EUR poduzećima koja se po veličini kreću od mikro do srednjih poduzeća. Mnoga od tih poduzeća dolaze iz najsiromašnijih područja zemlje u kojima povoljniji uvjeti potiču promotore projekata.*
- *U Francuskoj je odabrano 9 150 mladih poljoprivrednika koji će primiti 195 milijuna EUR potpore za pokretanje poslovanja iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj za 2015. Istodobno je prema privremenim pravilima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj 3 600 mladih poljoprivrednika uspješno dovršilo provedbu projekata za pokretanje poslovanja kojima je pružena potpora od 57 milijuna EUR.*

3.2. Niskougljično gospodarstvo, klimatske promjene, okoliš te prometne i energetske mreže

Više od 260 milijardi EUR sredstava iz ESI fondova ulaže se u područja koja se bave održivim razvojem. Krajem 2015. više od 20 milijardi EUR¹² već je bilo dodijeljeno posebnim projektima, što čini otprilike 9 % ukupnog iznosa (u rasponu od 4,3 % do 10,5 %) u svim fondovima koji izravno pridonose (Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo)¹³.

S obzirom na prioritete **niskougljičnoga gospodarstva**, osigurana je potpora za ulaganja u iznosu od 2,3 milijarde EUR (4,3 % planiranog ulaganja). Odabrani projekti Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj predviđaju površinu od jednog milijuna hektara poljoprivrednog ili šumskog zemljišta za aktivnosti sekvestracije i očuvanja (25 % ukupne ciljane vrijednosti, što odgovara 2,4 % ukupne korištene poljoprivredne površine), a 1,6 milijuna hektara poljoprivrednog zemljišta obuhvaćeno je ugovorima o upravljanju s ciljem smanjenja emisije stakleničkih plinova i amonijaka (31 % ciljane vrijednosti, što odgovara 3 % ukupne korištene poljoprivredne površine).

- *Litva je podržala fond „Jessica II” za financiranje programa za modernizaciju zgrada s više stanova sa 150 milijuna EUR. On je usmjeren na modernizaciju stambenih zgrada diljem Litve preko povlaštenih zajmova s ciljem povećanja energetske učinkovitosti. Do prosinca 2015. fondu je isplaćeno 100 milijuna EUR, a 40 milijuna EUR isplaćeno je preko 270 ugovora o zajmu. To je dovelo do bolje potrošnje energije za više od 1 014 kućanstava i smanjenja emisija stakleničkih plinova za 2 400 tona.*

¹² Vidjeti bilješku 11.

¹³ Europski socijalni fond doprinosi ciljevima održivog razvoja odnosno „zelenim” vještinama preko sekundarnih ciljeva potpore, osobito u okviru tematskih ciljeva 8 i 10.

- *Latvija je pokrenula projekt za stvaranje mreže od 218 postaja za punjenje električnih vozila koja bi trebala pokriti cijelu zemlju do 2021. Cilj je projekta smanjiti ovisnost prometnog sustava o naftnim proizvodima i potaknuti upotrebu inovativnih tehnologija u prometnom sektoru.*

S obzirom na **klimu i sprečavanje rizika**, prijavljen je odabir projekata u vrijednosti od 6,6 milijardi EUR (17,3 % od ukupno planiranog iznosa). Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj dosad je osigurao potporu za 11,1 milijun hektara poljoprivrednog zemljišta za posebno upravljanje zemljištem usmjereno na bolju zaštitu bioraznolikosti (36 % poljoprivredne površine kojoj će se pružiti potpora), a 1,6 milijuna hektara primalo je potporu za prelazak na ekološku poljoprivredu ili za nastavak ekološke poljoprivrede (15,7 % poljoprivredne površine kojoj će se pružati potpora).

- *U Tiringiji u Njemačkoj, regiji koja je sklona poplavama te se u posljednjih 15 godina suočila s nekoliko jakih poplava, gotovo 13 000 osoba ima koristi od mjera za zaštitu od poplava Europskog fonda za regionalni razvoj iz 2014. i 2015. Na primjer, u Eisenachu se procjenjuje da bi se kao rezultat moglo izbjeći potencijalna šteta od 180 milijuna EUR.*
- *U njemačkoj regiji Schleswig-Holstein odabrani projekti za zaštitu od poplava i zaštitu obale primit će 102 milijuna EUR ulaganja. Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj već je 2015. pridonio zaštiti od poplava i zaštiti obale sa 73 milijuna EUR.*

S obzirom na prioritete **okoliša i učinkovitosti resursa**, projektima je dodijeljeno ukupno ulaganje od 7,6 milijardi EUR (10,5 % ukupno planiranog iznosa). To uključuje projekte Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj od više od 420 milijuna ukupnih javnih rashoda koji se bave ciljevima obnovljivih izvora energije te učinkovite upotrebe vode i energije. Za Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond još nisu prijavljene znatne vrijednosti za zajedničke pokazatelje kojima se mjeri kapacitet recikliranja otpada, poboljšani sustav pročišćavanja otpadnih voda ili ostvarenje poboljšane opskrbe vodom, iako su u programima prijavljene vrijednosti za posebne pokazatelje. Oko 90 % svih projekata odabranih za potporu iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo do kraja 2015. promicalo je učinkovitost resursa i zaštitu okoliša. Većina tih projekata usmjerena je na zaštitu i obnovu morske bioraznolikosti znatnim povećanjem fizičke kontrole iskrcaja i smanjenjem obujma neželjenog ulova, čime se podržava provedba zajedničke ribarstvene politike.

- *U Nizozemskoj je 130 000 hektara zemljišta primilo potporu Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj za poboljšanje bioraznolikosti ili za poboljšanje upravljanja vodom, npr. boljom upotrebom gnojiva i pesticida. Učinkovitost aktivnosti za zaštitu okoliša povećana je i novim inovativnim suradničkim pristupom. Poljoprivrednici imaju veću fleksibilnost za prilagodbu aktivnosti promjenjivim čimbenicima poput vremenskih uvjeta.*

S obzirom na ulaganje u **strateške mreže**, planiraju se znatna ulaganja u TEN-T i druga ulaganja u promet iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda. Ukupna vrijednost odabira projekata do kraja 2015. iznosila je 4,1 milijardu EUR (6,2 % planiranog iznosa). Važni primjeri odabranih projekata u području prometa uključuju sljedeće:

- *za financiranje je već odabrano gotovo 150 km obnovljenih ili nadograđenih željezničkih linija mreže TEN-T u Estoniji i gotovo 140 km u Poljskoj,*
- *u Poljskoj će se u odabranim projektima izgraditi gotovo 320 km novih cesta mreže TEN-T.*

Okvir 3.: uključivanje aktivnosti povezanih s klimatskim promjenama u ESI fondove za razdoblje 2014. – 2020.

Aktivnosti povezane s klimatskim promjenama uključene su u ESI fondove preko regulatornog okvira. Za izračun potpore za klimatske promjene u svim fondovima primjenjuje se zajednička metodologija¹⁴. Metodologijom se utvrđuju posebne kategorije potpore koje pridonose aktivnostima povezanim s klimatskim promjenama prema kojima im se dodjeljuje ponderirana vrijednost od nula, 40 % ili 100 %. Svi fondovi **pozitivno** doprinose aktivnostima povezanim s klimatskim promjenama. Sveukupno će oko 25 % ESI fondova pružati potporu ciljevima aktivnosti povezanih s klimatskim promjenama u razdoblju 2014. – 2020. Europski fond za regionalni razvoj i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj dva su fonda koja najviše doprinose potpori za aktivnosti povezane s klimatskim promjenama.

U godišnjim izvješćima o provedbi programa za 2017. prvi će se put izvijestiti o potpori za ciljeve klimatskih promjena. Komisija će u svom sažetom izvješću za 2017. sažeti prikupljene **informacije** o aktivnostima povezanim s klimatskim promjenama i dati detaljnu raščlambu rashoda povezanih s klimom na otvorenoj platformi podataka o ESI fondovima.

3.3. Zapošljavanje, socijalna uključenost i obrazovanje

U ovom se području planira potpora od 168 milijardi EUR, najviše iz Europskog socijalnog fonda, ali i iz Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo. Odabrani su projekti koji čine više od 12 % tog iznosa (više od 11,5 milijardi EUR¹⁵) i mnogi su već pružili potporu ljudima krajem 2015.

Europski socijalni fond glavni je fond EU-a kojim se ulaže u zapošljavanje, socijalnu uključenosti i obrazovanje, uz Inicijativu za zapošljavanje mladih, Europski fond za regionalni razvoj, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo.

Sveukupno je provedba Europskog socijalnog fonda do kraja 2015. pokazivala prosječnu stopu odabira projekata od 13,3 %, čime je otvoren put snažnom doprinosu ESI fondova ciljevima Europe 2020. u tim područjima. Raščlamba stope odabira projekata prema tematskom cilju za ESI fondove u cjelini navedena je u tablici 1.

Ukupno gledajući, aktivnosti Europskog socijalnog fonda i Inicijative za zapošljavanje mladih ostvarile su sljedeće:

- 2,7 milijuna sudionika¹⁶, uključujući 1,6 milijuna nezaposlenih i 700 000 neaktivnih,
- od tih sudionika, njih 235 000 zaposlilo se nakon operacije Europskog socijalnog fonda ili Inicijative za zapošljavanje mladih, a 181 000 steklo je kvalifikaciju nakon završetka operacije Europskog socijalnog fonda ili Inicijative za zapošljavanje mladih,
- 100 000 sudionika sudjelovalo je u obrazovanju ili osposobljavanju zahvaljujući potpori Europskog socijalnog fonda ili Inicijative za zapošljavanje mladih,
- 275 000 sudionika u nepovoljnom položaju kroz operacije financirane iz Europskog socijalnog fonda ili Inicijative za zapošljavanje mladih bilo je uključeno u traženje

¹⁴ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 215/2014 od 7. ožujka 2014.

¹⁵ Vidjeti bilješku 11.

¹⁶ Od kojih je 96 % prijavljeno u deset država članica (Španjolskoj, Francuskoj, Italiji, Njemačkoj, Belgiji, Irskoj, Poljskoj, Grčkoj, Nizozemskoj i Portugalu).

posla, obrazovanje/osposobljavanje, steklo je kvalifikaciju ili se zaposlilo, uključujući i samozapošljavanje.

Provedba operacija **u području zapošljavanja** (tematski cilj 8) bila je do kraja 2015. u tijeku u svim državama članicama, iako u različitoj mjeri s obzirom na različite prioritete ulaganja. Intervencije Europskog socijalnog fonda kojima se nastoji povećati pristup tržištu rada već dopiru do nezaposlenih (1,1 milijun) i neaktivnih (230 000) pojedinaca na odgovarajući način. Provedba operacija za samozapošljavanje te aktivno i zdravo starenje započela je relativno sporo.

- *U Poljskoj je iz Europskog socijalnog fonda financiran nacionalni program kojim je pružena potpora za 122 900 sudionika, od kojih je 110 600 bilo nezaposleno (90 % svih sudionika), 11 100 neaktivno (9 %) i 1 200 zaposleno. Slijedom toga, više od 46 600 osoba pronašlo je posao, 7 500 steklo je kvalifikacije, a 1 500 osoba započelo je s obrazovanjem ili osposobljavanjem.*
- *Švedska je jedna od država članica u kojima je provedba Inicijative za zapošljavanje mladih brzo napredovala. U aktivnostima koje je podržavala Inicijativa za zapošljavanje mladih sudjelovalo je 6 215 mladih osoba (u dobi od 15 do 24 godine) ili 31 % od 20 000 sudionika na koje se cilja do 2018. Aktivnosti je do kraja prosinca 2015. dovršilo 3 362 sudionika, od kojih je 25 % zaposleno u punom radnom vremenu, a još 25 % u skraćenom radnom vremenu.*

Okvir 4.: Inicijativa za zapošljavanje mladih (YEI)

Komunikacija Komisije „Jamstvo za mlade i Inicijativa za zapošljavanje mladih: tri godine kasnije”¹⁷ već je pružila važne uvide o prvim rezultatima Inicijative za zapošljavanje mladih.

Unatoč tome što je Inicijativa za zapošljavanje mladih bila rano dostupna (od 1. rujna 2013.) i povećanom prefinanciranju 2015., države članice suočile su se s izazovima koji su doveli do slabije provedbe na terenu nego što se očekivalo. U godišnjim izvješćima o provedbi navedeno je da su države članice poduzele korake za prevladavanje tih izazova jačanjem i dodatnom prilagodbom struktura, postupaka i alata za provedbu. U gotovo svim programima Inicijative za zapošljavanje mladih (75 %) provedba Inicijative okarakterizirana je kao potpuno ili većinom usklađena s početnim planiranjem. To je dobar znak za buduću provedbu. Do kraja 2015. od 501 000 mladih sudionika koji su sudjelovali u operacijama koje je podržala Inicijativa za zapošljavanje mladih:

- 203 000 dovršilo je sudjelovanje u intervenciji Inicijative za zapošljavanje mladih, uključujući 80 250 dugoročno nezaposlenih,
- 82 000 dobilo je ponudu za posao, stalno obrazovanje, naukovanje ili stažiranje po prestanku sudjelovanja,
- 109 000 sudjeluje u obrazovanju ili osposobljavanju, steklo je kvalifikaciju ili se zaposlilo nakon intervencije Inicijative za zapošljavanje mladih.

Do kraja srpnja 2016. države članice izjavile su da je 1,4 milijuna mladih osoba imalo koristi od Inicijative za zapošljavanje mladih.

Nakon tematskog cilja 10 – Obrazovanje i strukovno osposobljavanje, **socijalna uključenost** (tematski cilj 9) područje je u kojem je vidljiv najveći napredak Europskog socijalnog fonda. Prvi podaci o provedbi obećavajući su. Od 631 000 sudionika Europskog socijalnog fonda, 39,8 % bilo je iz kućanstava u kojima nema zaposlenih, a 32,1 % bili su migranti, osobe stranog podrijetla ili pripadnici manjina, što pokazuje usmjerenost na osobe kojima je podrška najpotrebnija. Posao je već pronašlo 55 000 sudionika.

Do kraja 2015. napredak u pružanju potpore zdravstvenoj infrastrukturi iz Europskog fonda za regionalni razvoj bio je marginalan. Potpora odabranim integriranim strategijama urbanog razvoja obuhvaća 1,7 milijuna osoba (5 % utvrđene ciljane vrijednosti).

- U Nizozemskoj je 94 000 sudionika udaljenih od tržišta rada imalo koristi od potpore Europskog socijalnog fonda u okviru inicijative aktivnog uključivanja, pri čemu je 89 % tih sudionika bilo u nepovoljnom položaju, a 49 % sudionika bilo je mlađe od 25 godina.
- Njemačka je uspostavila program osposobljavanja na radnom mjestu kojim se pruža jezična podrška za gotovo 20 000 sudionika migrantskog porijekla.
- U Bugarskoj je potpora pružena ranjivim skupinama (starijim osobama i osobama s invaliditetom svih dobnih skupina) preko integriranih socijalnih i zdravstvenih usluga u svih 28 regija zemlje. Ukupno je 14 000 starijih osoba i osoba s trajnom invalidnosti koje nisu sposobne brinuti se za sebe primilo potporu 13 600 osobnih pomoćnika te integrirane usluge kojima se olakšava pristup ustanovama za socijalnu i zdravstvenu skrb, specijalizirana vozila, stručno psihološko savjetovanje i rehabilitaciju.
- Odabrano je 785 (od planiranih 2 530) lokalnih akcijskih skupina inicijative LEADER koje se financiraju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. One obuhvaćaju 24 % ukupnog ruralnog stanovništva ili 69 milijuna stanovnika (ciljana vrijednost iznosi 57 % ukupnog ruralnog stanovništva). Projektima LEADER u Švedskoj, Finskoj i Njemačkoj podupire se socijalna uključenost migranata preko aktivnosti koje se kreću od sociokulturne uključenosti do inicijativa s dugoročnijom perspektivom kojima se nastoji uključiti migrante u tržište rada.

¹⁷ Komunikacija COM(2016) 646 final od 4. listopada 2016., *Jamstvo za mlade i Inicijativa za zapošljavanje mladih: tri godine kasnije*.

- *U Danskoj i Švedskoj odabrani su projekti financirani iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo kojima se podržavaju mogućnost zapošljavanja i mobilnost radne snage u obalnim zajednicama.*

I ulaganja u obrazovanje i strukovno osposobljavanje (tematski cilj 10) pokazala su znatan napredak u provedbi s 539 000 sudionika, od kojih je najmanje 47 % imalo samo osnovnoškolsko ili niže srednjoškolsko obrazovanje, a 83 000 sudionika već je steklo kvalifikaciju zahvaljujući potpori Europskog socijalnog fonda do kraja 2015.

- *U Portugalu je školarinama financiranim operativnim programom „Ljudski kapital” pružen bolji pristup mogućnosti visokog obrazovanja za gotovo 50 000 sudionika. Osim toga, više od 60 000 sudionika već je imalo koristi od stručnih tečajeva.*
- *Litva je podržala stvaranje 42 000 novih mjesta u infrastrukturi za skrb o djeci ili obrazovanje zahvaljujući potpori Europskog fonda za regionalni razvoj.*

3.4. Jačanje institucionalnog kapaciteta i učinkovite javne uprave

Ukupno je programirano oko 6 milijardi EUR za potporu jačanju institucionalnog kapaciteta i učinkovite javne uprave, uglavnom iz Europskog socijalnog fonda, ali i uz planiranu potporu Europskog fonda za regionalni razvoj. Do kraja 2015. projektima je dodijeljeno više od 11 % ukupnog proračuna.

Ukupna vrijednost operacija odabranih do kraja 2015. bila je ukupne vrijednosti 680 milijuna EUR. Projekti se nalaze u Bugarskoj, Estoniji, Francuskoj, Hrvatskoj, Italiji, Poljskoj i u okviru Interrega. Iz Europskog socijalnog fonda osigurana je potpora za 97 000 članova osoblja javne uprave i države članice izvijestile su o 31 projektu usmjerenom na javne uprave ili javne službe na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini. U okviru planirane potpore Europskog fonda za regionalni razvoj, programi Interrega znatno su napredovali u odabiru projekata koji će se podržati.

3.5. Napredak u provedbi financijskih instrumenata

Godišnja izvješća o provedbi za programe iz 2016. uključivala su i prvo detaljno izvješćivanje o financijskim instrumentima do kraja 2015. Izgledi su općenito uzevši pozitivni: 21 država članica izvijestila je o napretku u pogledu financijskih instrumenata. Ukupna količina programskih doprinosa odobrenih financijskim instrumentima iznosi 5 737 milijuna EUR (od čega 5 163 milijuna EUR iz ESI fondova). Oko 20 % odobrenih iznosa plaćeno je financijskim instrumentima (gotovo isključivo u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda). Postoje znatne razlike među državama članicama u odnosu na uvođenje financijskih instrumenata u ovoj ranoj fazi, od država koje poduzimaju mjere za dovršetak *ex-ante* procjena do financijskih instrumenata koji su već pokazali konkretne rezultate u pogledu učinka financijske poluge i vraćanja resursa za daljnja ulaganja.

Napredak postignut do kraja 2015. u provedbi financijskih instrumenata prema fondu i prema temi predstavljen je u sažecima podataka koje je Komisija objavila 30. studenoga 2016.¹⁸

¹⁸ Sažeci podataka za 2016. u skladu s člankom 46. stavkom 4. Uredbe o zajedničkim odredbama.
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/summary_data_fi_1420_2015.pdf

3.6. Interreg

Programi Interrega koji pripadaju cilju teritorijalne suradnje financirani iz Europskog fonda za regionalni razvoj stvorili su do kraja 2015. financijski opseg od 900 milijuna EUR odabranih projekata (7,4 % planiranog iznosa). Primjeri ranih dokaza o fizičkom napretku u okviru programa INTERREG vidljivi su iz objedinjenih pokazatelja (vidjeti prethodno), iz nekih od primjera koji su pruženi unutar ključnih tema ulaganja i na stranici Interrega za pojedine zemlje na otvorenoj platformi podataka o ESI fondovima.

4. JAČANJE EVALUACIJE PROGRAMA

Za razdoblje 2014. – 2020. veći se naglasak stavlja na potrebu evaluacije učinaka politika sufinanciranih programima ESI fondova. U programima se definiraju specifični ciljevi i utvrđuje se promjena koja se nastoji ostvariti ulaganjima. Evaluacije su ključne da bi se potvrdilo je li došlo do tih promjena i pridonose li doprinosi programa specifičnim ciljevima.

Do kraja 2015. evaluacije rezultata i učinaka povezanih s razdobljem 2014. – 2020. bile su malobrojne, što je velikim dijelom rezultat nedovoljnog opsega dovršenih projekata. Glavna se iznimka odnosi na Inicijativu za zapošljavanje mladih za koju je do lipnja 2016. dovršeno 19 nacionalnih evaluacija. Studije i evaluacije koje su provedene u programima tijekom razdoblja 2014. – 2015. bile su usmjerene na *ex post* evaluaciju programa za razdoblje 2007. – 2013. i probleme s provedbom povezane s razdobljem 2014. – 2020. Prema planovima evaluacije očekuje se da će taj obrazac ponoviti 2016. i 2017.

Iako je razumljivo da su stvarno provedene evaluacije bile malobrojne, programi kohezijske politike bili su aktivni u pripremi planova evaluacije prema obvezama za razdoblje 2014. – 2020. Dok su planovi evaluacije za Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo doneseni kao dio operativnih programa, za fondove kohezijske politike planovi evaluacije moraju se definirati u roku od 12 mjeseci od donošenja programa. Planovi evaluacije sada su velikim dijelom uspostavljeni radi ispunjavanja te obveze. Komisija je ispitala planove evaluacije primljene do 30. lipnja 2016. koji potvrđuju da je u programima u tijeku dosad nezabilježeni rad za pružanje čvršće evaluacije provedbe i postignuća.

Planovi evaluacije jasni su po pitanju upravljanja evaluacijom i izvješćivanja o rezultatima. Međutim, slabiji su kada je riječ o osmišljavanju i metodama evaluacije te dostupnosti i sustavima podataka. Komisija smatra da se planovi za programe kohezijske politike trebaju redovito preispitivati i da će biti potrebna daljnja poboljšanja, osobito onih aspekata koji zahtijevaju veću stručnost u planiranju i provođenju evaluacija, određivanja broja evaluacija i pružanja dokaza o učincima ranije nego što se u nekim slučajevima trenutačno planira da bi se pružile informacije za buduće oblikovanje politike.

U posebnom dokumentu službi Komisije¹⁹ naveden je detaljan pregled dosad provedenih evaluacija i napora koji se planiraju uložiti u evaluaciju tijekom razdoblja 2014. – 2020. U njemu se opisuju i različiti aspekti djelovanja Komisije za potporu radu programa

---

¹⁹ SWD(2016) 447 dostupan je na sljedećoj internetskoj stranici: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/stages-step-by-step/strategic-report/

(umrežavanje, usmjeravanje, službe za pomoć itd.) i evaluacija koju Komisija planira provesti tijekom sljedećih godina.

Neovisno o tome, dovršene su ili će uskoro biti dovršene i vlastite *ex post* evaluacije Komisije za razdoblje 2007. – 2013.²⁰

5. ZAKLJUČCI

Programi ESI fondova predstavljaju velik instrument ulaganja Europske unije i sve regije i zemlje u Europskoj uniji imaju koristi od te politike. Poboľšani pravni okvir za programsko razdoblje 2014. – 2020. pruža značajnu inovaciju u politici koja pridonosi inicijativi *Usmjeravanje proračuna EU-a na rezultate*. Kao dio reforme uveden je niz elemenata za ostvarenje visokokvalitetnih ulaganja. Za provođenje tog ambicioznog novog pristupa u praksi, u državama članicama i regijama bili su potrebni vrijeme i resursi u početnoj fazi da bi se osigurala uspostava potrebnih uvjeta za djelotvorno trošenje. To se podudaralo s naporima uloženima u dovršavanje programa za razdoblje 2007. – 2013. da bi se u potpunosti iskoristile prilike za ulaganje koje ti programi nude.

Sada je ključno da se ubrza provedba novih programa u cijeloj Europskoj uniji. Osobito je potrebno ubrzati odabir kvalitetnih projekata i njihovu djelotvornu provedbu da bi se ostvarile ambicije ulaganja i očekivane socioekonomske koristi za naše građane i poduzeća. Države članice Komisiji moraju brže pružati dokaze o rashodima da bi se omogućilo uredno izvršenje proračuna EU-a.

Odabir projekata i rashodi na terenu pružaju točniju sliku provedbe nego izvršenje plaćanja EU-a. Podaci iz financijskog praćenja tijekom 2016. pokazuju da se provedba već počela ubrzavati s 128,8 milijarde EUR ulaganja (20,2 % ukupnog iznosa za to razdoblje) koje je dodijeljeno posebnim programima do jeseni 2016. u usporedbi s 58,8 milijardi do kraja 2015. Ti noviji podaci pokazuju homogeniji napredak u većini država članica i tematskih područja. Razvoj tih trendova dodatno će se procijeniti u kontekstu ciklusa izvješćivanja za 2017.

Ciklus izvješćivanja o programima sredinom 2017., koji će obuhvaćati sveobuhvatna izvješća o programima do lipnja 2017. i nacionalna izvješća o napretku do kraja kolovoza 2017., pružit će potpuniju sliku provedbe, napretka prema ciljevima ulaganja i politike te će sadržavati više kvalitativnih izvještaja. Ta će izvješća sadržavati više informacija i u njima će se procjenjivati provedba u odnosu na popis strateških pitanja²¹, uključujući na primjer i sljedeće:

- procjenu doprinosa ostvarenju ciljeva Europe 2020., zadataka pojedinih fondova, uključujući i provedbu odgovarajućih preporuka za pojedine zemlje u okviru europskog semestra,

---

²⁰ *Ex post* evaluacija Europskog fonda za regionalni razvoj / Kohezijskog fonda za razdoblje 2007. – 2013. – SWD(2016) 318 od 19. rujna 2016.:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/expost2013/wp1_swd_report_en.pdf

Predstojeća evaluacija Europskog socijalnog fonda za razdoblje 2007. – 2013. objavit će se na sljedećoj internetskoj stranici: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=701>

²¹ Vidjeti članak 52. Uredbe o zajedničkim odredbama.

- prvo izvješće o napretku u odnosu na financijske i fizičke ključne točke u okvirima uspješnosti koji će se upotrebljavati za dodjelu pričuve za ostvarenje postignuća 2019. godine,
- ocjenjivanje nakon dovršetka akcijskih planova povezanih s neispunjenim *ex ante* uvjetima. (Ako se ne dovrše akcijski planovi za ispunjavanje *ex ante* uvjeta, Komisija 2017. može obustaviti plaćanja predmetnom programu ili programima),
- provedbu mehanizama za osiguravanje koordinacije između ESI fondova i drugih Unijinih i nacionalnih instrumenata za financiranje te s Europskom investicijskom bankom (da bi se uključile sinergije i komplementarnost s Europskim fondom za strateška ulaganja).

Komisija će ta izvješća država članica spojiti u strateško izvješće do kraja 2017.

PRILOZI

**Prilog 1.1.: ESI fondovi – financijska provedba prema tematskim ciljevima prijavljena po programima (odabir projekata)
31. prosinca 2015. (u milijunima EUR)**

TC	Tematski ciljevi	Ukupno planirano ulaganje	Ukupni prihvatljivi troškovi odabranih projekata na kraju 2015.					Stopa odabira projekata	
			EFRR	EPFRR	ESF / Inicijativa za zapošljavanje mladih	Kohezijski fond	EFPR		Ukupno
01	Istraživanje i inovacije	59 549,3	3 230,8	147,6	-	-	-	3 378,4	5,7 %
02	Informacijske i komunikacijske tehnologije	18 297,6	629,9	106,7	-	-	-	736,7	4,0 %
03	Konkurentnost malih i srednjih poduzeća	83 593,6	3 145,9	4 294,3	-	-	36,4	7 476,6	8,9 %
04	Niskougljično gospodarstvo	52 777,2	1 131,3	1 129,7	-	13,0	-	2 274,0	4,3 %
05	Prilagodba na klimatske promjene i sprečavanje rizika	37 783,6	263,1	6 176,0	-	115,0	-	6 554,2	17,3 %
06	Zaštita okoliša i učinkovitost resursa	72 316,2	196,5	6 587,4	-	663,0	126,1	7 573,0	10,5 %
07	Mrežne infrastrukture u području prometa i energetike	66 659,5	648,3	-	-	3 491,3	-	4 139,6	6,2 %
08	Održivo i kvalitetno zapošljavanje	46 390,9	29,9	199,2	6 226,2	-	1,6	6 456,9	13,9 %
09	Socijalna uključenost	53 551,9	73,9	821,3	4 071,5	-	-	4 966,8	9,3 %
10	Obrazovanje i strukovno osposobljavanje	42 315,6	79,8	128,1	5 542,0	-	-	5 749,8	13,6 %
11	Učinkovita javna uprava	6 080,2	180,2	-	500,5	-	-	680,7	11,2 %
12	Najudaljenije i rijetko naseljene regije	220,5	47,8	-	-	-	-	47,8	21,7 %
DM	Ukinute mjere	928,0	-	-	-	-	-	-	0,0 %
	Višestruki tematski ciljevi (EFRR / Kohezijski fond / ESF)	78 980,5	3 046,1	-	2 986,7	44,4	-	6 077,2	7,7 %
TP	Tehnička pomoć	18 712,1	1 159,4	298,7	851,6	363,7	1,0	2 674,3	14,3 %
	Ukupno	638 156,7	13 862,9	19 889,0	20 178,5	4 690,4	165,1	58 786,0	9,2 %

Izvor: Komisija na osnovu podataka koji su dostavljeni po programima

**Prilog 1.2.: ESI fondovi – financijska provedba prema tematskim ciljevima prijavljena po programima (odabir projekata)
Jesen 2016. (u milijunima EUR)**

TC	Tematski ciljevi	Ukupni programirani iznos 2014. – 2020.	Ukupni prihvatljivi troškovi odabranih projekata u jesen 2016.						Stopa odabira projekata
			EFRR	EPFRR	ESF / Inicijativa za zapošljavanje mladih	Kohezijski fond	EFPR	Ukupno	
01	Istraživanje i inovacije	59 549,3	10 196,8	321,2	-	-	-	10 518,0	17,7 %
02	Informacijske i komunikacijske tehnologije	18 297,6	1 816,5	370,7	-	-	-	2 187,2	12,0 %
03	Konkurentnost malih i srednjih poduzeća	83 593,6	8 532,7	7 831,7	-	-	36,4	16 400,8	19,6 %
04	Niskougljično gospodarstvo	52 777,2	2 709,8	1 518,8	-	1 174,0	-	5 402,6	10,2 %
05	Prilagodba na klimatske promjene i sprečavanje rizika	37 783,6	497,1	8 555,7	-	1 178,0	-	10 230,7	27,1 %
06	Zaštita okoliša i učinkovitost resursa	72 316,2	1 734,5	9 464,8	-	2 393,4	126,1	13 718,8	19,0 %
07	Mrežne infrastrukture u području prometa i energetike	66 659,5	3 474,4	-	-	7 751,7	-	11 226,0	16,8 %
08	Održivo i kvalitetno zapošljavanje	46 390,9	247,2	498,2	11 222,4	-	1,6	11 969,4	25,8 %
09	Socijalna uključenost	53 551,9	939,6	2 670,9	7 100,1	-	-	10 710,6	20,0 %
10	Obrazovanje i strukovno osposobljavanje	42 315,6	951,8	226,5	7 584,8	-	-	8 763,1	20,7 %
11	Učinkovita javna uprava	6 080,2	378,1	-	909,2	-	-	1 287,3	21,2 %
12	Najudaljenije i rijetko naseljene regije	220,5	234,0	-	-	-	-	234,0	106,1 %
DM	Ukinute mjere	928,0	-	-	-	-	-	-	0,0 %
	Višestruki tematski ciljevi (EFRF / Kohezijski fond / ESF / EFPR)	78 980,5	10 381,4	-	4 800,7	917,1	356,8 ⁽²⁾	16 456,1	20,4 %
TP	Tehnička pomoć	18 712,1	2 213,3	490,4	1 588,9	902,0	-	5 195,6	27,8 %
	Ukupno	638 156,7	44 307,1	31 948,8	33 206,1	14 316,1	521,9	124 300,0	19,4 %
	<i>Ad hoc izvješćivanje (Španjolska)</i>		4 500,0						
	Korigirani ukupni iznos	638 156,7	48 807,1	31 948,8	33 206,1	14 316,1	521,9	128 800,0	20,2 %

Izvor: Komisija na osnovu podataka koji su dostavljeni po programima

Napomene: ⁽¹⁾ Za više informacija o izvoru ovih podataka vidjeti bilješke u Prilogu 2.2.

⁽²⁾ *Ad hoc* izvješćivanje programa Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo do kraja listopada 2016.

Prilog 2.1.: ESI fondovi – financijska provedba prema državi članici prijavljena po programima (odabir projekata) – 31. prosinca 2015. (u milijunima EUR)

	Iznos koji je dodijelio EU 2014. – 2020.	Ukupni programirani iznos 2014. – 2020. (EU-ov i nacionalni)	Ukupni prihvatljivi troškovi odabranih projekata na kraju 2015.	Stopa odabira projekata
AT	4 923	10 655,0	1 679,1	15,8 %
BE	2 710	6 040,8	2 146,7	35,5 %
BG	9 878	11 734,0	912,6	7,8 %
CY	874	1 120,0	3,0	0,3 %
CZ	23 980	32 291,4	966,4	3,0 %
DE	27 935	44 756,4	8 085,8	18,1 %
DK	1 540	2 264,7	419,9	18,5 %
EE	4 459	6 003,1	1 178,7	19,6 %
ES	37 401	53 278,1	1 077,9	2,0 %
FI	3 759	8 423,6	2 593,0	30,8 %
FR	26 736	45 784,5	5 760,2	12,6 %
GR	20 352	24 965,4	1 104,3	4,4 %
HR	10 742	12 677,1	1 993,6	15,7 %
HU	25 014	29 646,7	1 727,5	5,8 %
IE	3 358	6 131,4	1 771,6	28,9 %
IT	42 668	73 624,4	3 620,6	4,9 %
LT	8 386	9 947,2	873,0	8,8 %
LU	140	456,4	88,3	19,4 %
LV	5 634	6 908,0	605,3	8,8 %
MT	828	1 023,9	15,6	1,5 %
NL	1 881	3 731,6	231,9	6,2 %
PL	86 095	104 899,0	4 495,4	4,3 %
PT	25 793	32 691,9	4 956,1	15,2 %
RO	30 838	36 447,5	1 001,0	2,7 %
SE	3 647	7 980,0	1 936,0	24,3 %
SI	3 875	4 896,1	464,4	9,5 %
SK	15 344	20 078,2	925,4	4,6 %
Teritorijalna suradnja	9 239	12 414,6	906,9	7,3 %
UK	16 417	27 285,6	7 246,1	26,6 %
Sveukupno	454 446,7	638 156,7	58 786,0	9,2 %

Izvor: Komisija na osnovu podataka koji su dostavljeni po programima

Prilog 2.2.: ESI fondovi – financijska provedba prema državi članici prijavljena po programima (odabir projekata) – jesen 2016. (u milijunima EUR)

	Iznos koji je dodijelio EU 2014. – 2020.	Ukupni programirani iznos 2014. – 2020. (EU-ov i nacionalni)	Ukupni prihvatljivi troškovi odabranih projekata u jesen 2016.	Stopa odabira projekata
AT	4 923	10 655,0	2 011,2	18,9 %
BE	2 710	6 040,8	2 538,5	42,0 %
BG	9 878	11 734,0	2 846,6	24,3 %
CY	874	1 120,0	56,9	5,1 %
CZ	23 980	32 291,4	3 092,4	9,6 %
DE	27 935	44 756,4	13 466,6	30,1 %
DK	1 540	2 264,7	651,6	28,8 %
EE	4 459	6 003,1	2 187,6	36,4 %
ES	37 401	53 278,1	7 086,4 ¹	13,3 %
FI	3 759	8 423,6	3 401,7	40,4 %
FR	26 736	45 784,5	9 481,7	20,7 %
GR	20 352	24 965,4	2 991,7	12,0 %
HR	10 742	12 677,1	1 148,9	9,1 %
HU	25 014	29 646,7	11 578,2	39,1 %
IE	3 358	6 131,4	2 058,7	33,6 %
IT	42 668	73 624,4	10 394,8	14,1 %
LT	8 386	9 947,2	2 248,4	22,6 %
LU	140	456,4	92,4	20,2 %
LV	5 634	6 908,0	1 654,0	23,9 %
MT	828	1 023,9	185,1	18,1 %
NL	1 881	3 731,6	1 019,0	27,3 %
PL	86 095	104 899,0	14 314,2	13,6 %
PT	25 793	32 691,9	11 063,9	33,8 %
RO	30 838	36 447,5	2 617,1	7,2 %
SE	3 647	7 980,0	2 689,1	33,7 %
SI	3 875	4 896,1	1 073,0	21,9 %
SK	15 344	20 078,2	3 436,7	17,1 %
Teritorijalna suradnja	9 239	12 414,6	2 849,8	23,0 %
UK	16 417	27 285,6	10 207,3	37,4 %
Sveukupno	454 446,7	638 156,7	128 443,2	20,1 %
<i>Ad hoc</i> izvješćivanje EFPR-a 30. 10. 2016.			356,8	
Ukupno s EFPR-om			128 800,0	20,2 %

Izvor: Komisija na osnovu podataka koji su dostavljeni u programima

Napomene:

U prilogima 1.2. i 2.2. financijski podaci prijavljeni prema fondovima obuhvaćaju sljedeća razdoblja:

1. Za programe kohezijske politike najnoviji podaci o odabiru projekata odnose se na 30. rujna 2016.; za Španjolsku je prijavljen dodijeljeni iznos od 4 500 milijuna EUR do jeseni 2016. u okviru EFRR-a (*ad hoc* izvješćivanje).
2. Za programe EPFRR-a najnoviji podaci o odabiru projekata odnose se na 31. kolovoza 2016.;
3. Za programe EFPR-a najnoviji službeno prijavljeni podaci o odabiru projekata odnose se na 31. prosinca 2015. Dodatno *ad hoc* izvješćivanje dodano je na kraju prethodne tablice.

Navedeni financijski podaci predstavljaju pregled podataka prijavljenih po programima 9. studenoga 2016. i mogu se prema potrebi naknadno ispraviti ili dopuniti.

Sljedeći rok za izvješćivanje za programe kohezijske politike jest 31. siječnja 2017. (za financijske podatke do kraja 2016.).